

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
मंगळवार, दिनांक २७ नोव्हेंबर, २०१८
(सकाळी १०-०० ते १०-४५ वाजेपर्यंत)

(क) : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम ९२ अन्वये —

(मंगळवार, दिनांक २० नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या परंतु प्रलंबित असलेल्या अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना) —
[अनुक्रमांक (१) व (२)] —

(१) डॉ. (श्रीमती) नीलम गोन्हे, वि.प.स.

"राज्यात बॉडअळीमुळे बाधित नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना मदत देण्याबाबत" या विषयावरील डॉ. (श्रीमती) नीलम गोन्हे व इतर वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ४२८६७ ला दिनांक ६ जुलै, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

(२) श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स.

"राज्यातील मान्यताप्राप्त खाजगी माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांमधील कार्यरत शिक्षकांच्या सेवाज्येष्ठतेबाबत" या विषयावरील श्री.नागोराव गाणार व इतर वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ४२३७० ला दिनांक ९ जुलै, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

(गुरुवार, दिनांक २२ नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या परंतु प्रलंबित असलेल्या अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना) —
[अनुक्रमांक (३) व (४)] —

(३) श्री. प्रविण दरेकर, वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"मुंबईतील कोळीवाड्यांचा अंतर्भाव मुंबईच्या नवीन विकास आराखड्यात करण्यात आलेला नसताना येथे अनेक ठिकाणी झोपडपट्टी घोषित करून त्या जमिनी बांधकाम व्यवसायिकांना मिळवून देण्यात येणे, मच्छिमारांच्या मासे सुकविण्याच्या जागा अधिनियमाद्वारे झोपडपट्टी म्हणून घोषित करण्यात येणे, यामुळे मुंबईचा मूळ रहिवाशी असलेल्या कोळी बांधवांवर अन्याय होत असणे, परिणामी कोळी बांधवांमध्ये निर्माण झालेले असंतोषाचे वातावरण, त्यामुळे मुंबईच्या मूळ नागरिकांना आपल्या उदरनिर्वाहाचा परंपरागत व्यवसाय करण्याकरिता जागा उपलब्ध करून देण्याची

आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (४) डॉ. वजाहत मिर्झा, वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"राज्यात विशेषतः यवतमाळ जिल्ह्यातील सर्व तालुक्यात यावर्षी सरासरीपेक्षा कमी पाऊस झाला असल्यामुळे सर्वत्र दुष्काळ परिस्थिती निर्माण झाली असणे, शासनाने यवतमाळ जिल्ह्यातील फक्त ९ तालुक्यात दुष्काळ जाहिर केले असून उर्वरित सात तालुक्यांना दुष्काळी परिस्थितीतून वगळलेले असणे, अशी परिस्थिती पूर्ण राज्यभर असणे, यवतमाळ जिल्ह्यासह संपूर्ण राज्यात दुष्काळ जाहिर करण्याच्या मागणीसाठी जिल्ह्यात तालुकास्तरावर विविध ठिकाणी शेतकरी आंदोलन करित असणे, सदरहू आंदोलनाची शासनाने कोणतीही दखल घेतली नसणे, परिणामी राज्यातील शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेली असंतोषाची भावना, याबाबत शासनाने निर्णय घेऊन यवतमाळ जिल्ह्यासह राज्यात दुष्काळ जाहिर करून दुष्काळग्रस्तांना मदत करण्याबाबत करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (सोमवार, दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या परंतु प्रलंबित असलेल्या अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना) —
[अनुक्रमांक (५) व (६)] —

- (५) श्री. सतिश चव्हाण, वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"सन २००६ मध्ये शासनाने केंद्र पुरस्कृत योजनेतर्गत ३१९ केंद्रीय आश्रमशाळांना मान्यता दिलेली असणे, सदर शाळा अनुदान पात्र करण्यासाठी ९ वर्षांपासून तपासणी करत असून सन २०१५ मध्ये १०७ शाळा अनुदानास पात्र झालेल्या असणे, शाळांना कोणत्याही प्रकारचे अनुदान दिले नसल्याने आर्थिक संकटाचा सामना करावा लागत असणे, त्यामुळे अनुदानास पात्र झालेल्या शाळांना त्वरीत अनुदान मान्य करून उर्वरित शाळांनाही अनुदान पात्र करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (६) श्री. अनिल भोसले, वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"पुणे शहरातील जुना बाजाराजवळील शाहीर अमर शेख चौकातील सिग्नलला वाहनांची व पादचाऱ्यांची गर्दी असतांना दिनांक ५ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी दुपारी वर्दळीच्या वेळी सिग्नलच्या लगत असलेला हॉर्डिंग कोसळून अपघात होणे, सदर अपघातात ७ व्यक्तींचा मृत्यू झाला असून १० ते १५ व्यक्ति गंभीररित्या जखमी झाले तसेच अनेक रिक्शा व दुचाकी वाहनांची हानी झाली असणे, सदर हॉर्डिंगचा सांगाडा ४०

बाय ४० फूट असून तो काढतांना कोणत्याही प्रकारच्या सुरक्षात्मक उपाययोजना करण्यात आल्या नसणे, या प्रकरणी शासनाने पारदर्शक चौकशी करून बेजबाबदार संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर मनुष्यवधाचा गुन्हा दाखल करून अपघातात मृत्यूमुखी पडलेल्यांच्या कुटुंबियांना व जखमी असलेल्या व्यक्तींना तसेच वाहनांचे नुकसान झालेल्या वाहनधारकांना आर्थिक मदत देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवहीव उपयोजना"

(सकाळी १०-४५ ते ११-४५ वाजेपर्यंत)

(ख) : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(१) (गुरुवार, दिनांक २२ नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) —

सर्वश्री प्रकाश गजभिये, धनंजय मुंडे, विलास पोतनीस, शरद रणपिसे, रामहरी रुपनवर, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, जनार्दन चांदूरकर, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, श्री. आनंदराव पाटील, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री किरण पावसकर, हेमंत टकले, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री आनंद ठाकूर, जयंत पाटील, अनिकेत तटकरे, जगन्नाथ शिंदे, सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, ख्वाजा बेग, अब्दुल्लाह खान दुराणी, डॉ. सुधीर तांबे, सर्वश्री दत्तात्रय सावंत, बाळाराम पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील शासकीय रुग्णालयांना औषध पुरवठा करणाऱ्या औषध विक्रेत्यांची गत ४ वर्षांपासूनची देयके थकल्यामुळे राज्यातील विविध रुग्णालयांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर औषधांचा तुटवडा निर्माण झाला असल्याची धक्कादायक बाब दिनांक ८ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास येणे, नागपूरात मेयो रुग्णालय व शासकीय मेडिकल रुग्णालयामध्ये श्वान चावल्यामुळे त्यावर उपाय म्हणून देण्यात येणारी अँटीरेबिज लस व इतर औषधे गेल्या काही महिन्यांपासून उपलब्ध नसणे, तसेच ग्रामीण भागातील रुग्णालयात हिमोफिलिया रुग्णांसाठी लाईफ सेव्हिंग ठरणारी फॅक्टर आठ, नऊ, सात व थिबासाठीची इंजेक्शन व औषधांची खरेदी प्रक्रिया रखडल्यामुळे हिमोफिलिया रुग्णांसमोर जीवनमरणाचा प्रश्न निर्माण झालेला असून त्याचा फटका राज्यातील ४२५७ रुग्णांना बसणे, दारिद्र्य रेषेखालील रुग्णांसह इतरही रुग्णांना त्यामुळे रिकामे परतावे लागणे, राज्यातील सर्व वैद्यकीय महाविद्यालय

आणि रुग्णालयांकडून खरेदी करण्यात आलेल्या औषध आणि उपकरण यांची देयके राज्य शासनाकडे पाठविण्यात येणे, अशा सर्व महाविद्यालये आणि रुग्णालयांची देयके एकत्रित करून राज्य शासनाकडून रक्कम मंजूर करण्यात येणे, परंतु गत ४ वर्षांपासून राज्यातील शासकीय महाविद्यालये आणि रुग्णालये यांनी खरेदी केलेल्या औषधे आणि उपकरणांची देयके पाठविली असतानाही राज्य शासनाकडून अद्यापपर्यंत थकबाकी प्राप्त झालेली नसणे, परिणामी अनेक औषध कंपन्या व विक्रेत्यांनी शासनाला नेमून दिलेल्या औषधांचा पुरवठा करणे बंद केलेले असणे, त्यामुळे सद्यःस्थितीत राज्याच्या ग्रामीण भागासह शहरी भागातील शासकीय रुग्णालयांत मोठ्या प्रमाणावर औषधांची कमतरता निर्माण झाली असल्याने त्याचा भुर्दंड राज्यातील लाखो गोर-गरीब रुग्ण आणि त्यांच्या नातेवाईकांना सहन करावा लागणे, हाफकिन औषध खरेदी महामंडळातील सावळ्या गोंधळामुळे राज्यातील सर्वच सरकारी दवाखान्यामध्ये औषधांचा तीव्र तुटवडा निर्माण होणे, औषध खरेदीची जबाबदारी हाफकीनच्या व्यवस्थापकीय संचालिका यांच्याकडे असून त्यांना पुरेसा अधिकारी वर्ग आणि औषध खरेदीसाठी ५७९ कोटी रुपये देण्यात येणे, मात्र नियोजनाअभावी हाफकीन महामंडळाने फक्त १७० कोटींचीच औषधे खरेदी करणे, परिणामी, रुग्णांना अतोनात हाल सहन करावा लागत असणे, रुग्णांच्या जीविताशी निगडित औषधांसारख्या विषयातील अशाप्रकारची शासकीय दिरंगाई होण्यामागे अवास्तव हितसंबंध असल्याच्याही तक्रारी शासन स्तरावर प्राप्त झालेल्या असणे, त्यामुळे या प्रकरणी रुग्णांच्या जीविताशी खेळणारी अक्षम्य दिरंगाई होण्यामागील नेमक्या कारणांचा शोध घेण्यासाठी तातडीने चौकशी करण्यात यावी व संबंधिताविरुद्ध कारवाई करावी, अशी मागणी लोकप्रतिनिधींनी माहे ऑक्टोबर, २०१८ वा त्या सुमारास शासनाला केलेली असणे, पुरवठादार व औषध कंपन्यांची थकित देयके तातडीने अदा करण्याची होत असलेली मागणी, या पार्श्वभूमीवर रुग्णांमध्ये व त्यांच्या नातेवाईकांमध्ये पसरलेला असंतोष, त्याकडे शासनाचे होणारे अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(सोमवार, दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — [अनुक्रमांक (२) ते (५)] —

(२) आर्कि. अनंत गाडगीळ, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यात ऑक्टोबर, २०१४ मध्ये नवीन सरकार अस्तित्वात येऊन डिसेंबर-

२०१४ मध्ये मंत्री संख्येत वाढ होणे, यामुळे मंत्र्यांच्या अधिक दालनांची आवश्यकता निर्माण होणे, या सबबीखाली मंत्रालयात अंतर्गत नूतनीकरण न करताच ते केल्याचे कागदोपत्री दाखविण्यात येणे, या कामांमुळे निर्माण झालेल्या डेब्रीजची फेब्रुवारी, २०१५ ते ऑगस्ट, २०१५ या कालावधीत विल्हेवाट लावण्यात येणे, यासाठी अंदाजे ६५० ट्रक्सच्या फेऱ्या झाल्याचे दाखविण्यात येणे, यावर शासनाने अंदाजे ६७ लाख रु. खर्च करणे, मंत्रालयाची गच्ची (टेरेस) साफ करण्यासाठी सुमारे रु. ३ लाखांचा खर्च करणे, ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये या संपूर्ण प्रकरणाच्या चौकशीचे गोपनीय आदेश निघूनही अहवाल न येणे, यामुळे सदर प्रकरणी कोणतीही कारवाई करण्यात न येणे, त्यामुळे जनतेत निर्माण झालेला तीव्र असंतोष व संतापाची भावना, शासनाने याप्रकरणी तातडीने चौकशी करून करावयाची कार्यवाही व याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) **सर्वश्री किरण पावसकर, हेमंत टकले, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्री. आनंद ठाकूर, श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"स्वयंभू कोकण गृहनिर्माण मागासवर्गीय सहकारी संस्था (नियोजित) या संस्थेस विनियम १३(२) अंतर्गत प्रतिक्षानगर, सायन येथे ८४ सदनिकांसाठी योजना राबविण्याची मंजूरी प्राधिकरणाने ठराव क्र.६०२८ दिनांक १३ जुलै, २००४ अन्वये मंजूरी घेण्याबाबत ठरावात नमूद करण्यात येणे, सन २००९ मध्ये काही सोसायट्यांना ८८६ सदनिका वाटप करण्यात येणे, मात्र यामधून मागासवर्गीय सोसायटीला सामावून घेण्यात न आल्याने तत्कालीन मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांनी दिनांक १६ डिसेंबर, २००९ मधील हिवाळी अधिवेशनामध्ये निर्देश देणे, तद्नुषंगाने आश्वासन क्र. ४८३ बाबत २ महिन्यामध्ये पूर्तता करून देवू असे आश्वासन तत्कालीन मा.गृहनिर्माण राज्यमंत्री यांनी देऊनही सन २०११ पर्यंत पूर्तता न करणे, म्हाडाकडून उपलब्ध सदनिकांची माहिती व प्रस्ताव शासनाच्या मान्यतेसाठी मा.राज्यमंत्री, मा.मुख्यमंत्री यांच्या कार्यालयात पाठविण्यात आला असता दिनांक २१ जून, २०१२ रोजी मंत्रालयाला लागलेल्या आगीत सदरहू नस्ती नष्ट होणे, सदर नस्तीची पुर्नबांधणी करणेकरीता म्हाडा कार्यालयाने दिनांक २६ ऑगस्ट, २०११ रोजीच्या पत्रान्वये पाठविलेल्या अहवालाची प्रत शासनाला पाठविण्याबाबत कळविले त्यानुसार कार्यालयाकडून पत्र क्र. ८१४० दिनांक ९ नोव्हेंबर, २०१२ अन्वये सदर अहवाल शासनाला पाठविण्यात येणे, मात्र शासनाकडून कोणतेही निर्देश प्राप्त न होणे, सदर संस्थेने मा.उच्च न्यायालयात याचिका दाखल केलेली असणे, मा.न्यायालयाने रिटपिटीशन क्र. १४८०/२०१५ मध्ये शासनास म्हाडा प्राधिकरण ठराव क्र. ६०२८ दिनांक १३ जुलै,

२००४ नुसार म्हाडा कायदा व विनियम यांच्या तरतूदीस अनुसरून १३(२) अंतर्गत तीन महिन्यात निर्णय घेऊन सदनिका वितरीत करण्याचे निर्देश देण्यात येणे, मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांनी मा.मंत्री, गृहनिर्माण, अप्पर मुख्य सचिव, गृहनिर्माण मुख्य अधिकारी मुंबई मंडळ म्हाडा व संबंधित अधिकारी यांच्या उपस्थितीत दिनांक १३ मार्च, २०१८ रोजी झालेल्या बैठकीत सदर संस्थेची बऱ्याच वर्षांची मागणी लक्षात घेऊन संस्थेला सद्यःस्थितीत भूखंड घेऊन सदनिका बांधण्यास खूप वर्षे लागतील त्यामुळे संस्थेला भूखंडाऐवजी म्हाडाच्या तयार व अनेक वर्षे जाहिरातीतून वगळण्यात आलेल्या सदनिका वितरीत करण्याची संस्थेची मागणी मान्य करण्यात येणे, त्यानुसार नियोजित संस्थेस पवई हिरानंदानी येथील २२ बी, ३०३, १४०४, १३०२, २३ ई, ८०१ या रिक्त इमारत क्र. रामबाग वसोवा येथील राजयोग सोसायटी मधील ए.बी.सी. व डी. विंग मधील रिक्त सदनिका, प्रतिक्षानगर बिल्डिंग ६ एम व कुर्ला, नेहरुनगर बिल्डिंग नं. ५० व करीरोड स्टेशन जवळील म्हाडाच्या इमारत दुरुस्ती मंडळाच्या टॉवरमधील इत्यादी रिक्त सदनिका अशा एकूण ८४ सदनिका वितरीत करून संस्थेला देण्यात याव्यात अशी संस्थेकडून विनंती करण्यात येणे, मात्र शासन व्यवस्थांच्या समन्वयाअभावी शासनाचा अभिप्राय व निर्देश असूनही कोणतीही कार्यवाही न होणे व जाणीवपूर्वक या मागासवर्गीय संस्थेवर अन्याय होणे, या संपूर्ण प्रकरणी गृहनिर्माण विभागाकडून कारवाई होत नसल्याबाबत तीव्र नाराजीची व संतापाची भावना, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (४) **सर्वश्री धनंजय मुंडे**, जगन्नाथ शिंदे, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री किरण पावसकर, हेमंत टकले, विलास पोतनीस, आनंद ठाकूर, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री ख्वाजा बेग, विक्रम काळे, सतिश चव्हाण, अनिकेत तटकरे, प्रकाश गजभिये, रामराव वडकुते, अरुणकाका जगताप, अब्दुल्लाह खान दुर्राणी, अनिल भोसले, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **परिवहन मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्याच्या परिवहन विभागामध्ये सहाय्यक मोटार वाहन निरीक्षक पदाची भरती करण्यासाठी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत सन २०१७ मध्ये परीक्षा घेण्यात येणे, सदर परीक्षेचा निकाल मार्च, २०१८ मध्ये जाहीर होऊन ८३३ उमेदवारांची शिफारस आयोगाने शासनाला केलेली असणे, मात्र सदर पदाच्या प्रवेश नियमातील नियम ३ (III) (IV) मधील तरतुदींना मा. उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठात आव्हान देण्यात येणे, सदर याचिकेचा निकाल देताना न्यायालयाने सदर नियमातील अर्हता परीक्षेपूर्वी धारण करणाऱ्या उमेदवारांना या पदावर नियुक्ती देण्यात यावी व त्या उमेदवारांना सदरची अर्हता परीक्षाधीन कालावधीत प्राप्त करून घ्यावयाची आहे अशा

उमेदवारांना रिक्त पदावर नियुक्ती देण्यात येऊ नये असे आदेश देणे, न्यायालयाने नमूद केलेली अर्हता ८३३ पैकी केवळ २५ उमेदवारांकडेच उपलब्ध असणे, त्यामुळे ८०० उमेदवारांना नोकरीस मुकावे लागण्याची भिती निर्माण होणे, या पार्श्वभूमीवर संबंधित उमेदवारांनी दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०१८ रोजी मुंबईतील आझाद मैदानावर केलेले आंदोलन, या प्रकरणाच्या निर्णयामध्ये न्यायालयाने नमूद केलेली अर्हता ही केवळ तांत्रिकतेशी संलग्न असणे, त्याचा उमेदवारांच्या गुणवत्तेशी कोणताही थेट संबंध येत नसणे, निवडीनंतरच्या नियमित नियुक्तीपर्यंतच्या कालावधी दरम्यानसुद्धा असा दाखला प्राप्त करून घेता येणे शक्य असणे, मात्र न्यायालयात सरकारतर्फे योग्य बाजू न मांडल्याने ८०० विद्यार्थ्यांवर अन्याय होणे, सदर प्रकरणी तात्काळ सर्वोच्च न्यायालयात अपील दाखल करून वरिष्ठ विधीज्ञाची नेमणूक करण्याची आवश्यकता, लोकप्रतिनिधींनी केलेली अशाप्रकारची मागणी, सदर प्रकरणी अंतिम निकाल लागेपर्यंत कागदपत्रांच्या छाननी व त्या आधारे उमेदवारांची पात्रता किंवा अपात्रता ठरविण्यात येऊ नये तसेच यासंदर्भात चौकशी करून सदर उमेदवारांना न्याय देण्याची व सेवेत सामावून घेण्याची होत असलेली मागणी, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व भूमिका."

(५) **सर्वश्री बाळाराम पाटील**, धनंजय मुंडे, विलास पोतनीस, प्रसाद लाड, किरण पावसकर, हेमंत टकले, आनंद ठाकूर, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्री. ख्वाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे, अनिकेत तटकरे, विक्रम काळे, सतिश चव्हाण, प्रकाश गजभिये, रामराव वडकुते, अरुणकाका जगताप, अब्दुल्लाह खान दुर्गाणी, अनिल भोसले, प्रविण दरेकर, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, नागोराव गाणार, गिरीशचंद्र व्यास, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **पर्यावरण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"तळोजा येथील एम.आय.डी.सी. तील मुंबई वेस्ट मॅनेजमेंट या रासायनिक घनकचरा विघटन करणाऱ्या कंपनीत दिनांक २९ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी सकाळी ८.१५ वा. च्या सुमारास झालेला भीषण स्फोट, या भीषण स्फोटामुळे सभोवतालच्या सुमारे १५ कि.मी. परिसर हादरला असून या अपघातात एक जण गंभीर झाल्याची, तसेच परिसरातील १४ गावातील अनेक घरांना तडे गेल्याची आणि अन्य मालमत्तेचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले असल्याची बाब निदर्शनास आलेली असणे, या कंपनीत झालेल्या स्फोटाचे परिणाम घोटगांव, भोईरपाडा, गोंधळीपाडा, तळोजा मजकूर, सिध्दीकरवले, तुर्भे, नागझरी, घोटकॅम्प, तळोजा फेज-१ व २ इत्यादी गावांना बसला असून या गावातील घरांची हानी झालेली असणे, तहसिलदार पनवेल यांनी

नुकसान झालेल्या घरांची पाहणी करुन त्याबाबतचा अहवाल रायगड जिल्हाधिकारी कार्यालयाला सादर केलेला असणे या औद्योगिक वसाहतीतील रासायनिक प्रदूषणामुळे परिसरातील रहिवासी त्रस्त असून याबाबत वारंवार तक्रारी, निदर्शने आणि आंदोलने करूनही शासनाकडून दखल घेण्यात आलेली नसणे, त्यामुळे सदरहू स्फोटाच्या घटनेची तात्काळ चौकशी करून एम.आय.डी.सी. तील कंपन्यामध्ये वारंवार होत असलेल्या स्फोटाच्या घटनांना आळा घालण्यासाठी शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(६) **श्री. विलास पोतनीस**, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, अॅड. अनिल परब, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"दहिसर, मुंबई उपनगरातील "रुस्तमजी टूपर्स" इंग्रजी माध्यमाच्या विनाअनुदानित शाळेने नियमबाह्य शुल्क आकारणी केली असून जे पालक वेळेत शुल्क भरणार नाहीत त्यांच्याकडून महिन्याला रुपये १०० दंड वसूल केला जात असल्याची, तसेच पालकांकडून ५० हजार रुपयांचे डोनेशनही घेतले जात असल्याची बाब निदर्शनास येणे, त्यामुळे या शाळेतील विद्यार्थ्यांचे पालक त्रस्त झालेले असणे, उक्त शाळेने इयत्ता १ लीच्या शुल्कामध्ये १० टक्के वाढ करण्याची परवानगी पालक व शिक्षक संघटनेच्या बैठकीत घेतली असतानाही प्रत्यक्षात ही वाढ ४० टक्के करण्यात आल्याचे समोर येणे, या अन्यायकारक शुल्कवाढीच्या निषेधार्थ स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांच्या नेतृत्वाखाली विद्यार्थ्यांच्या पालकांनी व स्थानिक जनतेने दिनांक २६ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास शाळा प्रशासनाविरुद्ध केलेले आंदोलन, सदर प्रकरणी शिक्षण अधिकाऱ्यांनी सादर केलेल्या चौकशी अहवालानुसार शाळा व्यवस्थापनाने १५ टक्क्यापेक्षा अधिक शुल्कवाढ केलेली असून, सदर शुल्कवाढ करताना नियामक समितीकडे प्रस्ताव सादर केला नसल्याची, तसेच शुल्क नियंत्रण कायद्याचे उल्लंघन करुन इयत्ता १ ली ची शुल्कवाढ एका वर्षात ४० टक्क्यांपेक्षा जास्त केली असल्याचे निदर्शनास आलेले असणे, परिणामी सदर प्रकारामुळे या शाळेतील विद्यार्थ्यांच्या पालकांत पसरलेली तीव्र असंतोष व नाराजीची भावना, यास्तव सदरहू शाळेने शुल्क नियमन कायद्यातील तरतुदीचे उल्लंघन केले असल्याने या शाळेवर शासनाने करावयाची कारवाई व शासनाची उपाययोजना."

(७) **सर्वश्री सतिश चव्हाण**, धनंजय मुंडे, अनिकेत तटकरे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **जलसंपदा मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मराठवाडा विभागाच्या हक्काचे पाणी जायकवाडी प्रकल्पात सोडताना

शासनाकडून सातत्याने अन्याय होत असल्याने मराठवाड्यातील दुष्काळग्रस्त जनतेत संतापाची लाट पसरलेली असणे, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण आणि मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या आदेशाने ज्या-ज्यावर्षी जायकवाडी प्रकल्पात तुटीचा पाणीसाठा असेल त्या-त्यावर्षी समन्यायी पध्दतीने पाणी वाटपाची कार्यवाही करण्याची जबाबदारी गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळाच्या कार्यकारी संचालकावर असणे, सन २०१८-१९ यावर्षी जायकवाडी धरणात ८.९९ टीएमसी पाण्याची तुट असल्याने तेवढे पाणी उर्ध्व गोदावरी खोऱ्यातील धरण समुहातून सोडण्याचे आदेश दिनांक २३ ऑक्टोबर रोजी निर्गमित करण्यात येणे, मा.उच्च न्यायालय व मा.सर्वोच्च न्यायालयाने सुध्दा हे पाणी सोडण्यास सहमती दर्शविणे, अधीक्षक अभियंता व प्रशासक लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण, नाशिक यांच्या दिनांक १ नोव्हेंबर रोजीच्या आदेशान्वये गंगापूर व पालखेड धरण समुहातून सुमारे १.२० टीएमसी पाणी जायकवाडीमध्ये सोडण्यास प्रतिबंध करणे, यांसह विविध पध्दतीने अडसर निर्माण केल्यामुळे जायकवाडी प्रकल्पातील पाण्याची तुट अद्याप भरून न निघणे, त्यामुळे मा.उच्च न्यायालय व प्राधिकरणाच्या आदेशाचा अवमान होणे, दुष्काळग्रस्त मराठवाड्यातील शेतकरी आणि ग्रामस्थ यांच्यावरही या माध्यमातून मोठा अन्याय होणे, टंचाई काळात एकमेव जलस्रोत असलेल्या जायकवाडी धरणातील पाणी साठ्यावर त्याचा गंभीर परिणाम होणे, जायकवाडी धरणातील पाणी वापराच्या फेरनियोजन व ताळेबंधामध्ये औद्योगिक आणि घरगुती पाणीवापरासह उपसा सिंचन योजनांसाठी पाण्याचे आरक्षण व तरतुद वाढविल्यामुळे माजलगाव धरण, पैठण उजवा आणि डावा कालवा यांच्या पाणी वापराची तरतुद कमी केली जाणे, यामुळे सिंचन क्षेत्रावर याचा मोठा अनिष्ट परिणाम होत असणे, धरणाच्या मुळ प्रकल्पीय अहवालानुसार हे धरण केवळ सिंचनाकरीता मंजूर असतानाही त्याच्या पाण्यावर औद्योगिक पाणी वापराचा अधिक भार दिल्याने लाभक्षेत्रातील सिंचन क्षेत्र कमी होत असणे, माजलगाव धरणावर बीड शहरासह माजलगाव आणि सुमारे २०० हून अधिक गावांचा पाणीपुरवठा अवलंबून असताना फेरनियोजनात ताळेबंधात माजलगाव धरणातील पाणी वापराची तरतुद ५६० दलघमीवरून २९९.४२ दलघमी इतकी कमी केल्याने बीडसारख्या टंचाईग्रस्त जिल्ह्यावर त्याचा गंभीर परिणाम होणे, जायकवाडी धरणात उर्ध्व गोदावरी खोऱ्यातून पाणी सोडताना होणारा अन्याय आणि धरणातील पाणी वापराचे फेरनियोजन करताना झालेला अन्याय यामुळे लाभक्षेत्रातील दुष्काळग्रस्त शेतकऱ्यांमध्ये शासन विरोधी संतापाची लाट निर्माण होणे, लोकप्रतिनिधींनी याबाबत कार्यकारी संचालक, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ यांना लेखी पत्रव्यवहार करूनही या

बाबत कोणतीही कार्यवाही न होणे, मराठवाड्यावर होणारा अन्याय दूर करण्यासाठी शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासन प्रतिक्रिया."

- (८) श्री. अशोक ऊर्फ भाई जगताप, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री शरद रणपिसे, चंद्रकांत रघुवंशी, रविंद्र फाटक, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे उद्योग मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"कोकणातील राजापूर मध्ये नाणार (जि.रत्नागिरी) येथील स्थानिक नागरिकांच्या विरोधाकडे दुर्लक्ष करून सौदी अरेबीया येथील अराम्को या कंपनीशी पेट्रोकेमिकल ग्रीन रिफायनरी प्रकल्पाचा केंद्र सरकारद्वारे करार करण्यात येणे, नाणार प्रकल्पाला स्थानिक जनतेने विरोध दर्शविलेला असणे, नाणार प्रकल्पाला स्थानिक जनतेचा असलेला विरोध केंद्राला कळवून रिफायनरी प्रकल्प रद्द करून घेतो असे आश्वासन मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी दिलेले असणे, उद्योग मंत्री महोदयांनी या प्रकल्पाच्या भूसंपादनाची अधिसूचना रद्द करण्याची घोषणा केलेली असणे, उद्योग मंत्र्यांनी अध्यादेश रद्द करण्याकरीता (हाय पॉवर कमिटी) उच्चधिकार समितीकडे पाठविण्यात येऊनही मागील सहा महिने त्यावर काहीही निर्णय न होणे, तज्ज्ञ लोकांची सुखटणकर समिती रिफायनरी कंपनीकडून नेमण्यात येणे, परंतु मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी सदरील अधिसूचना रद्द केल्याने नाणार प्रकल्पाबाबत संभ्रमाचे वातावरण निर्माण होणे, राजापूर तालुक्यातील नाणारसह पंचवीस गावांमध्ये राज्य आणि केंद्र सरकारने प्रस्तावित रिफायनरी प्रकल्प आणण्याचा घाट घालण्यात येणे, राजापूर तालुक्यातील जि.रत्नागिरी नाणार येथे पेट्रोकेमिकल रिफायनरी प्रकल्प मंजूर आहे या प्रकल्पातील १४ गावांतील स्थानिकांचा ठाम विरोध असून येथील प्रातांनी कोणत्याही कायद्याचा आधार न घेता जमिनी देण्याबाबत सहमती दर्शविण्यासाठी नोटीसा बजावल्या त्यास कोणीही प्रतिसाद दिला नसून १७ टक्के लोकांनी असहमती पत्रे शासनाकडे व मुख्यमंत्र्यांकडे सादर केली असणे, या प्रकल्पामुळे ४५ वाहळ, १० हजार घरे, १०३ देवदेवतांची मंदिरे, ७ मशीद, १५ ते २० पाणवठे नेस्तानाबून होणार असणे तर दहा लाख झांडाची लागवड असलेल्या आंबा व काजूच्या बागा नष्ट होणार असणे, नाणारसह अन्य सर्वच गावांतून या प्रकल्पाविरोधात मोठ्या प्रमाणावर जनमत तयार होणे, आंबा बागायती क्षेत्र असलेल्या या नियोजित प्रकल्पस्थळी जनतेने सातत्याने आंदोलनाच्या माध्यमातून विरोध दर्शविला असणे, राज्य सरकारने भूसंपादनाचे काम हाती घेतले असणे तेव्हा हा विरोध अधिक तीव्र होणे, नाणार परिसरातील प्रत्येक कुटुंबातून या प्रकल्पला विरोध होत असणे, जमीन खरेदीच्या माध्यमातून रिफायनरी प्रकल्पातील दुकानदारी मोठ्या प्रमाणात सुरु असणे, या भागातील जनतेकडून होणारा तीव्र विरोध लक्षात घेता

शासनाने सदरील प्रकल्पाबाबत आपली भूमिका स्पष्ट करुन या प्रदुषणकारी प्रक्रियेला होणारा स्थानिकांचा विरोध लक्षात घेता शासनाने हा प्रस्तावित प्रस्ताव रद्द करण्याची आवश्यकता याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(९) श्री. रमेश पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मत्स्यविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्य शासनाने नुकतीच राज्यातील प्लास्टिक व थर्माकोल बंदीची अधिसूचना जाहिर केली असणे, हा निर्णय पर्यावरण संवर्धनाच्या दृष्टीने चांगला असणे, परंतु यांचा विपरित परिणाम मच्छिमारी समाजावर होणे, मासे हा नाशवंत पदार्थ असून त्याला दीर्घकाळ टिकविण्यासाठी मत्स्य विक्रेते पारंपारिक पध्दतीने थर्माकोलच्या शीतपेट्यांचा वापर करणे, मात्र आता थर्माकोल बंदीने मासे साठवणुकीची गंभीर समस्या निर्माण होणे, थर्माकोलला पर्यायी व्यवस्था म्हणजे फायबरच्या शीत पेट्या हा चांगला पर्याय असल्याने या एका शीत पेट्यामध्ये ५० किलो मासे सुस्थितीत राहू शकणे, त्यामुळे मच्छिमार विक्रेत्यांनी अशा दहा हजार फायबरच्या शीतपेट्या शासकीय खर्चातून पुरविल्या जाव्यात अशी मागणी करणे, सदर मागणीनुसार राज्य शासनाकडून अद्यापपर्यंत कोणतीच कार्यवाही न होणे, यामुळे मासे विक्रेत्यांमध्ये शासनाप्रती निर्माण झालेला असंतोष, महाराष्ट्र शासनाच्या प्लास्टिक व थर्माकोल बंदी अधिनियमानुसार मुंबईतील व किनारपट्टीतील सर्व मासे विक्रेत्या महिला व पुरुषांना फायबरच्या शीत पेट्या उपलब्ध करुन देण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(दुपारी १२.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे —

- (१) मुख्यमंत्री : "महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांचे सन २०१५-२०१६ या वर्षाचे वार्षिक लेखे आणि स्वतंत्र लेखा परिक्षा अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (२) कृषी मंत्री : "महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (३) गृहनिर्माण मंत्री : "महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, वांद्रे, मुंबई यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा वार्षिक लेखा आणि लेखा विवरण पत्र" सभागृहासमोर

ठेवतील.

तीन : "विधानपरिषद आश्वासन समितीचा एकशे शहाण्णववा अहवाल सभागृहास सादर करणे."

चार : "विधानपरिषद सदस्य अनुपस्थिती समिती (२०१७-२०१८) चा सातवा अहवाल सादर करणे व त्यावर विचार करणे."

पाच : विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवणे —

- (१) श्री. रामहरी रुपनवर, वि.प.स. : "रायगड जिल्हातीय ग्रामपंचायत वडखळ हद्दीतील मौजे वावे, ता.पेण येथे सर्व्हे नं. ११६/३ अ ही जमीन मिळकत जमिनीचे जे.एस.डब्ल्यू. कंपनीमुळे होणाऱ्या नुकसानाबाबत"
- (२) श्री. रामहरी रुपनवर, वि.प.स. : "महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळामार्फत महाराष्ट्रात विविध ठिकाणी चालविण्यात येणारी हॉटेल्स खाजगी व्यावसायिकांना लिजवर दिलेली असून त्यांची मुदत संपूनही हॉटेल चालू राहण्याबाबत"
- (३) अॅड. हुस्नबानू खलिफे, वि.प.स. : "राजापूर शहराला पाणी पुरवठा करणाऱ्या "सायबाचे धरण चे जागी नवीन धरण बांधणेबाबत"
- (४) श्री. सुधीर तांबे, वि.प.स. : "नार-पार व दमणगंगा नदीजोड प्रकल्पांतर्गत नाशिक जिल्ह्यातील अत्यल्प पर्जन्यमान असलेल्या तालुक्यांचा समावेश होण्याबाबत" या चार विषयावरील विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवतील.

सहा : (क) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना — (असल्यास).

(ख) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने —

(सोमवार, दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना) —
(अनुक्रमांक — (१) ते (५))

(१) सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे, हेमंत टकले, किरण पावसकर वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ३ वर मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-

"दिनांक १ जून २०१५ रोजी कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात समाविष्ट करण्यात आलेली २७ गावे वगळून त्यांची स्वतंत्र नगरपरिषद स्थापन करण्यास शासनाकडून जाणीवपूर्वक विलंब होत असल्याबाबत."

(२) श्री. विक्रम काळे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १ वर शालेय शिक्षण मंत्री निवेदन

करतील :-

"राज्यात जिल्हा परिषदेच्या माध्यमिक शाळा मराठवाडा विभागात जास्त असून या शाळात मुख्याध्यापकांची २५४ पदे रिक्त असल्यामुळे तेथे शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणावर होत असलेला विपरीत परिणाम."

- (३) **श्री. कपिल पाटील, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक २** वर **शालेय शिक्षण मंत्री** निवेदन करतील :-

"माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परीक्षेकरिता पूर्वी विद्यार्थ्यांच्या बहिर्गत मूल्यमापनासाठी ८० गुण आणि अंतर्गत मूल्यमापनासाठी २० गुण असे स्वरूप होते. नवीन अभ्यासक्रम बदलानुसार वरील सुविधा मार्च २०१९ च्या बोर्डाच्या परीक्षेपासून बंद करण्यात आले असणे."

- (४) **श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक ५** वर **गृहनिर्माण मंत्री** निवेदन करतील :-

"मुंबईतील घाटकोपर पंतनगर येथील शिवसाई हौसिंग सोसायटी या केंद्रीय अन्वेषण विभाग (CBI) च्या कर्मचाऱ्यांकरिता विनिमयन १३ (२) अंतर्गत १९ सभासदांना इमारत बांधून घरे देण्याच्या दृष्टीने म्हाडामार्फत सन २००९ रोजी निविदा मागवून श्री. वीरेन वोरा (एक्सेल एंटरप्राइजेस) ची नियुक्ती करण्यात आलेली असणे."

- (५) **सर्वश्री अनिकेत तटकरे, धनंजय मुंडे, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक ४** वर **ऊर्जा मंत्री** निवेदन करतील :-

"कोयना जलविद्युत प्रकल्प टप्पा १ ते ४ पोफळी संकुल येथे प्रकल्पग्रस्तांना प्रशिक्षणार्थी म्हणून सामावून घेणेबाबत."

- (६) **श्री.दत्तात्रय सावंत, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक १०** वर **मुख्यमंत्री** निवेदन करतील :-

"बी.एल.ओ. काम न घेणाऱ्या शिक्षकांवर दाखल झालेले गुन्हे मागे घेणेबाबत."

- (७) **श्री.धनंजय मुंडे, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक ८** वर **महसूल मंत्री** निवेदन करतील :-

"उल्हासनगर, अंबरनाथ व कल्याण परिसरातील हाजीमलंग विभागामधील शेतकऱ्यांच्या जमिनी मध्यस्थामार्फत व फसवणूकीने लोढा डेव्हलपर्स प्रा.लि. हे शासकीय यंत्रणेस हाताशी धरून बळकावत असल्याचे निदर्शनास येणे."

(८) **श्री.रामराव वडकुते, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक ९** वर **कृषी मंत्री** निवेदन करतील :-

"मौजे कान्होबाची वाडी व मौजे चिखलबीड, ता. वडवणी (जि.बीड) येथील कामांमध्ये तालुका वडवणी कृषी कार्यालयांतर्गत अनेक योजनांमध्ये झालेल्या भ्रष्टाचाराबाबत."

(९) **श्री.जयंत पाटील, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक ६** वर **महिला व बालविकास मंत्री** निवेदन करतील :-

"रायगड जिल्ह्यातील कुपोषित बालकांसाठी स्वतंत्र रुग्णालय उभारणेबाबत."

(१०) **श्री.किरण पावसकर, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक ७** वर **सार्वजनिक आरोग्य मंत्री** निवेदन करतील :-

"मुंबईतील सरकारी व पालिका रुग्णालयात सर्वसामान्य जनतेची सोयीसुविधा अभावी होणारी परवड."

सात : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(१) **सर्वश्री धनंजय मुंडे**, अनिकेत तटकरे, सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, हेमंत टकले, ख्वाजा बेग, जगन्नाथ शिंदे, अब्दुल्लाह खान दुर्गाणी, किरण पावसकर, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"शासनाच्या वतीने चालविल्या जाणाऱ्या आपले सरकार सेवा केंद्रात मागील सात वर्षांपासून कार्यरत असणाऱ्या २२ हजार ५०० संगणक परिचालकांना महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळाकडून नियुक्ती देण्याची मागणी वारंवार करण्यात येत असणे, मागील सहा ते बारा महिन्यांपासून या संगणक परिचालकांना मानधन मिळाले नसल्याची गंभीर बाब माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान उघडकीस येणे, आपले सरकार सेवा केंद्रांतर्गत ऑनलाईन कर्ज, पिक विमा योजनेचे अर्ज, याशिवाय ३३ प्रकारचे गावपातळीवरील दाखले देण्यात येणे, ग्रामपंचायतीच्या जमा खर्चाच्या नोंदी ठेवण्यात येत असणे, पुर्वीच्या संग्राम प्रकल्पातील सर्व संगणक

परिचालकांमार्फत ही कामे करुन घेण्यात येत असणे, मात्र पुर्वीच्या प्रकल्पात काम करणाऱ्या जवळपास ३ हजार ५०० संगणक परिचालकांना मंत्र्यांनी आश्वासने देऊनही नवीन प्रकल्पात सामावून न घेतल्याने मागील तीन वर्षांपासून हे संगणक परिचालक विनावेतन काम करीत असणे, त्यामुळे त्यांच्या कुटुंबावर उपासमारीची वेळ आलेली असणे, सदर प्रकल्पात CSC-PV लि. दिल्ली या मुळ कंपनीच्या नावाखाली काम करणाऱ्या S2 इन्फोटेक इंटरनॅशनल लिमिटेड व ई-गव्हर्नन्स सोल्युशन प्रा.लि. या उपकंपन्या वेळेवर मानधन देत नसणे, विनाकारण मानधनात कपात करणे, मानधनात मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार करणे इत्यादी अनेक तक्रारी असणे, आपले सरकार सेवा केंद्रासाठी आवश्यक निधी ग्रामपंचायतीच्या १४ व्या वित्त आयोगातून देण्याची तरतूद असतानाही अनेक ग्रामपंचायती तो निधी देत नसल्याने संगणक परिचालकांना वेतनापासून वंचित राहावे लागत असणे, केंद्र चालविण्यासाठी लागणारी स्टेशनरी मिळत नसणे, या स्टेशनरीमध्ये मोठ्या प्रमाणावर गैरव्यवहार होत असणे, डिजीटल इंडीया, डिजीटल महाराष्ट्र जाहिरात करणारे हे सरकार प्रत्यक्षात हे काम करणाऱ्या संगणक परिचालकांवर मात्र सातत्याने अन्याय करत असणे, संगणक परिचालकांनी वारंवार केलेल्या आंदोलनानंतर त्यांना खोटी आश्वासने देऊन फसवणूक करण्यात येणे, राज्यातील हजारो संगणक परिचालकांच्या दृष्टीने महत्वाच्या या प्रश्नाकडे शासनाचे होणारे दुर्लक्ष, या संगणक परिचालकांना रुपये १५ हजार दरमहा वेळेवर मानधन देण्याची आवश्यकता, पुर्वीच्या प्रकल्पातील संगणक परिचालकांना महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान महामंडळात सामावून घेण्याची गरज, याकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) **श्रीमती विद्या चव्हाण**, सर्वश्री धनंजय मुंडे, किरण पावसकर, हेमंत टकले, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री शरद रणपिसे, जयंत पाटील, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"शिवडी, मुंबई येथील क्षयरोग रुग्णालयातील परिचारीका, वॉर्डबॉय यांनी उपचाराकरिता दाखल असलेल्या ७ बालरुग्णांना दिनांक २६ सप्टेंबर, २०१८ च्या मध्यरात्री बाहेर काढण्याबाबत पालकांसोबत वाद घालत रुग्णालयाबाहेर काढणे, सदर परिचारीकांची डॉक्टरांकडे तक्रार केली असता रुग्णांना रुग्णालयातर्फे मिळत असलेला आहार बंद करणे, रुग्णांची सेवा करण्याऐवजी त्यांच्याशी अरेरावी वर्तन करुन त्यांना नाहक त्रास देणे, विषजन्य इंजेक्शन देण्याची धमकी देणे, परिचारीकांची

तसेच त्यांच्या युनियनची आणि युनियन लीडर रचना अग्रवाल यांची डॉक्टर तसेच रुग्णांमध्ये दहशत असणे, सेवाभावी कार्यतत्पर डॉक्टर अमर पवार यांच्यावर खोटे आरोप करणे, त्यांच्याविरुद्ध आंदोलन करणे, रुग्णांना आवश्यक सोयी सुविधा न पुरविता त्यांच्याशी अरेरावीने वागणे, मुंबई महानगरपालिका अतिरिक्त आयुक्त श्रीमती. कुंदन यांनी रुग्णालयाला अनपेक्षित भेट दिली असता परिचारीकांनी त्यांच्याशी गैरवर्तणूक करणे तसेच रुग्णालयातील परिचारीका, वॉर्डबॉय यांचा बेशिस्त अनागोंदी कारभार उघडकीस येणे, वरील प्रकरणी शासन स्तरावरून कोणतीही सक्षम कारवाई होत नसल्याने रुग्ण आणि नागरिकांमध्ये निर्माण झालेले संतापाचे वातावरण, याप्रकरणी दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी नागरिकांनी रुग्णालयाबाहेर केलेले आंदोलन व पुढील तीव्र आंदोलनाचा दिलेला इशारा लक्षात घेता शासनाने मुजोर परिचारीका व वॉर्डबॉय यांचेविरुद्ध केलेली वा करावयाची तातडीची कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) **सर्वश्री शरद रणपिसे**, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, आनंदराव पाटील, रामहरी रुपनवर, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, डॉ. सुधीर तांबे, सर्वश्री अमरनाथ राजूरकर, हरिसिंग राठोड, सुभाष झांबड, आर्कि. अनंत गाडगीळ, श्री. मोहनराव कदम, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, सर्वश्री. जनार्दन चांदूरकर, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"पुणे शहरातील कोंढवा परिसरातील उद्योजकांकडून खंडणी मागण्याचे नुकतेच घडलेले अनेक प्रकार, त्याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, कोंढवा येथील बऱ्हाटे एरंडवणे भागातील इ-व्हिजन टेली इन्फ्रा प्रा.लि. या कंपनीकडून ऑप्टिकल फायबर केबल टाकण्याचे होत असलेले काम, विविध माहिती तंत्रज्ञान कंपन्यांना या कंपनीकडून सेवा पुरविली जात असणे, दिनांक ७ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास कात्रज, कोंढवा भागात कंपनीने सुरु केलेली कामे, ही कामे बंद करण्यासाठी काही समाजकंटकांनी दिलेल्या धमक्या, कामे सुरु करण्यासाठी खंडणीच्या दिलेल्या धमक्या, कंपनीकडे ५० लाख रुपयांची मागितलेली खंडणी, त्याविरुद्ध कोंढवा पोलीस ठाण्यात अनेक व्यक्तींविरुद्ध माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा तिसऱ्या आठवड्याच्या सुमारास दाखल करण्यात आलेली तक्रार, यात लोकप्रतिनिधींचाही समावेश असल्याचे उघडकीस आलेले असणे, अशा प्रकारच्या तक्रारी दाखल होऊ नयेत यासाठी पोलिस प्रशासनावर टाकण्यात आलेला दबाव, त्यांना धमकाविण्याच्या घडलेल्या अनेक घटना, यातील कर्तव्यदक्ष पोलिसांच्या करण्यात आलेल्या तडकाफडकी बदल्या, या प्रकारांमुळे पुणे परिसरातील जनतेत पसरलेली संतापाची भावना, याबाबत अनेक

भागात मोर्चे काढून करण्यात आलेली निदर्शने, या प्रकरणांमध्ये त्वरीत लक्ष घालून कारवाई करण्याची गरज, त्याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी दोषींना मिळत असलेले संरक्षण, असे प्रकार आणखी घडण्याची निर्माण झालेली भिती, याप्रकरणी शासनाची प्रतिक्रिया व करावयाची कारवाई."

- (४) डॉ. वजाहत मिर्झा, सर्वश्री. धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री रामहरी रुपनवर, चंद्रकांत रघुवंशी, अमरनाथ राजूरकर, विक्रम काळे, ख्वाजा बेग, हेमंत टकले, किरण पावसकर, आनंद ठाकूर, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे कृषी मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"यवतमाळ जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणामध्ये कोट्यावधींची बनावट कीटकनाशके व साहित्यांची विक्री होत असल्याची बाब माहे सप्टेंबर, २०१८ च्या दरम्यान उघडकीस आलेली असणे, राज्यातील कृषी विभागाने यासंदर्भात छापे टाकून कळंब तालुक्यातील जय गुरुदेव जिनिंग-प्रेसिंग मध्ये बनावट कीटकनाशके व खते निर्माण केल्याप्रकरणी यातील मुख्य आरोपीला अटक केलेली असणे, अशाच प्रकारे संपूर्ण जिल्हाभर बनावट कीटकनाशके व साहित्यांची विक्री होत असल्याची दाट शक्यता निर्माण झालेली असणे, मागील वर्षी २०१७ मध्ये कीटकनाशकांच्या फवारणीने विदर्भातील ५२ शेतकऱ्यांचा दुर्दैवी मृत्यू झालेला असणे, बनावट कीटकनाशकांच्या वापरामुळे शेतकऱ्यांना विषबाधा होत असल्याची बाब शेतकरी सातत्याने सांगत असूनही त्याकडे शासन गांभीर्याने पहात नसणे, जिल्ह्यातील कळंब व इतर ठिकाणी टाकलेल्या छाप्या दरम्यान कोट्यवधी रुपयांची बनावट कीटकनाशके व साहित्य आढळून आल्याने जिल्ह्यामध्ये अशाच प्रकारे अनेक ठिकाणी असलेल्या बनावट कीटकनाशके व साहित्यांचा कसोशीने शोध घेऊन यामधील संबंधित दोषींवर कठोरात कठोर कार्यवाही करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (५) श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे परिवहन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र राज्यातील मोटार वाहन परिवहन विभागातील सहाय्यक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी पदाच्या सन १९९१ पासून वेळोवेळी जारी करण्यात आलेल्या सेवाज्येष्ठता यादीत अनिश्चितता असणे, सन २००४ आणि २००९ पासून काही विशिष्ट अधिकाऱ्यांना मानीव दिनांकाचा घोटाळा करत नियमबाह्य पदोन्नती देण्यात येणे, सेवा ज्येष्ठतेच्या यादीत सुधारणा करून त्या पदावरील अधिकाऱ्यांची पदावनती

करावी असे आदेश महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकारणाने देऊनही ३ वर्षापासून अंमलबजावणी झालेली नसणे, सेवाज्येष्ठतेत चुकीची कार्यवाही करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कोणतीही कारवाई न होणे, सेवाज्येष्ठता यादी व मानीव दिनांक यात घोटाळा केल्याबद्दल न्यायाधिकारणाने तीव्र ताशेरे ओढूनही अनियमितता करणारे आर. आर. जाधव यांच्यासारख्या भ्रष्टाचाराचे आरोप असलेल्या अधिकारी आणि कर्मचाऱ्यांच्या सेवानिवृत्तीनंतरही विभागाने सेवाज्येष्ठता यादी तयार करण्याकरिता नियुक्तीमध्ये पूर्णतः सर्व नियम प्रक्रियेचे पालन न करणे, मानीव दिनांक देण्याच्या प्रक्रियेत नियमांचे पालन न करता चुकीचा मानीव दिनांक देणे व चुकीची पदोन्नती करणे, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकारणाचा अवमान करणे, त्यामुळे अनेक पात्र आणि प्रामाणिक अधिकारी पदोन्नतीपासून वंचित राहणे, त्यामुळे अधिकाऱ्यांमध्ये पसरलेला असंतोष आणि संताप, याची दखल घेऊन मानीव दिनांक व सेवाज्येष्ठता यादीतील घोटाळ्याची व ती बनवणाऱ्या अधिकाऱ्यांची व कर्मचाऱ्यांची अनियमितता केल्याबद्दलची आणि भ्रष्टाचाराची चौकशी करण्याची आवश्यकता व शासनाने करावयाची कार्यवाही."

(६) **अॅड. अनिल परब**, सर्वश्री धनंजय मुंडे, अनिकेत तटकरे, विक्रम काळे, सतिश चव्हाण, हेमंत टकले, ख्वाजा बेग, जगन्नाथ शिंदे, अब्दुल्लाह खान दुराणी, किरण पावसकर, शरद रणपिसे, रामहरी रुपनवर, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप, सुभाष झांबड, डॉ. वजाहत मिर्झा, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री अनिल भोसले, प्रकाश गजभिये, रामराव वडकुते, अरुणकाका जगताप, आनंदराव पाटील, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, **वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे उर्जा, नवीन व नवीकरणीय उर्जा मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यात कोळशाच्या निर्माण झालेल्या टंचाईमुळे बहुतांश वीज प्रकल्प बंद पडणे, ऐन सणासुदीच्या दिवसात महावितरणने भारनियमनाचा दिलेला झटका, कोळशाच्या टंचाईमुळे राज्यात दीड ते दोन हजार मेगावॉट विजेचा निर्माण झालेला तुटवडा, परिणामी महावितरणने राज्यातील तमाम जनतेला छुप्या आणि भरमसाट दरवाढीचा जबरदस्त दिलेला धक्का, कोणतीही पूर्वकल्पना न देता केलेल्या दरवाढीमुळे राज्यातील सर्वसामान्य वीज ग्राहक, छोटे-मोठे उद्योजक आणि शेतकरी हवालदिल होणे, "वीज नियामक आयोगाने माहे सप्टेंबर, २०१८ वा त्या सुमारास सन २०१८-१९ व २०१९-२० या कालावधीसाठी महावितरण कंपनीला ८२६८ कोटी रुपयांची दरवाढ मंजूर करून सुमारे १२ हजार ३८२ कोटी रुपयांची दरवाढ प्रलंबित

ठेवलेली असणे, आयोगाने दरवाढ प्रलंबित ठेवल्याच्या परिणामी प्रलंबित दरवाढीवरील व्याजाचा सुमारे १२०० कोटी रुपयांचा बोजा भविष्यात वीज ग्राहकांवर पडण्याची भीतीदेखील तज्ज्ञांनी व्यक्त केली असणे, त्याचप्रमाणे माहे नोव्हेंबर, २०१६ मध्ये वीज आयोगाने नामंजूर केलेला कृषीपंपाचा वीजवापर आयोगाने मंजूर केला असून तोही शेतकऱ्यांवर अन्याय करणारा असणे, आयोगाने दरवाढीस मंजुरी दिल्यामुळे दिनांक १ सप्टेंबर, २०१८ रोजी पासून कृषी क्षेत्राचे वीजदर प्रतियुनिट २० पैशांनी वाढलेले असणे, यामुळे अगोदरच दुष्काळाच्या कचाट्यात सापडलेला शेतकरी वीज दरवाढीच्याही कचाट्यात सापडलेला असणे, राज्यात लोडशेडिंग नसल्याचा दावा महावितरण कंपनीकडून केला जात असला तरी रहिवासी व कृषीपंपांसाठीचे अघोषित लोडशेडिंग राज्यात सर्वत्र सुरु असणे, नियामक आयोगाने वीज निर्मितीसाठी दिलेल्या उद्दिष्टाची पूर्तता करण्यात महानिर्मिती कंपनी अयशस्वी ठरल्याची, एकूण उद्दिष्टाच्या तुलनेत ३३ टक्के कमी वीजनिर्मिती केल्याची बाबही उघड झाली असणे, त्यामुळे राज्याला महागडी वीज खरेदी करावी लागून त्याचा बोजा वीज ग्राहकांवर बसलेला असणे, वीज दर कमी करून वीज धोरणात दुरुस्ती करण्याची मागणी जनतेकडून व वीजतज्ज्ञांकडून होत असणे, वीज निर्मितीचे उद्दिष्ट साध्य न करू शकल्यामुळे शासनाने जाहीर केलेल्या मुख्यमंत्री सौर कृषी वाहिनी योजना व एचव्हीडीएस योजनांचे भवितव्य देखील धोक्यात आलेले असणे शेतीपंपाच्या आणि ३३ केव्ही उच्चदाब ग्राहकांच्या बिलातही सहा टक्क्यांहून अधिक दरवाढ झालेली असली तरीही प्रत्यक्षात ती दहा टक्क्यांच्या आसपास असणे, कोळशाची टंचाई लक्षात घेऊन मुंबई उपनगरातील वीज व्यवसाय अदानी इलेक्ट्रिसिटी, मुंबई या कंपनीने रिलायन्स इन्फ्रास्ट्रक्चरने महागड्या दराने कोळसा खरेदी करणे, सदर महागड्या कोळशामुळे उपनगरातील ३० लाख वीज ग्राहकांवर सुमारे दोन हजार कोटी रुपयांची दरवाढीची कोसळलेली वीज, वीज ग्राहकांवर पडलेल्या भुर्दडामुळे त्यांच्यात पसरलेला तीव्र असंतोष व नाराजीची भावना, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, राज्यात सुरु असलेल्या भारनियमनाबाबत तात्काळ तोडगा काढण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.”

(७) **सर्वश्री अब्दुल्लाह खान दुराणी**, धनंजय मुंडे, सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **सामाजिक न्याय मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"परभणी जिल्ह्यात जात पडताळणी विभागातील अधिकारी, कर्मचारी, दलाल यांनी संगनमताने चालविलेल्या लुटमारीमुळे, विद्यार्थी, नोकरदार, लोकप्रतिनिधी यांची

पिळवणूक होणे, अधिकाऱ्यांनी गरजूंना जात प्रमाणपत्रे देण्याऐवजी त्यांच्या विरुद्ध खोट्या तक्रारी लिहून घेणे, बनावट जात प्रमाणपत्रे जोडून गरजू लाभार्थ्यांना चौकशीच्या फेऱ्यात अडकविणे व तीन ते पाच लाख रूपयांची आर्थिक तडजोड होताच सुनावणी घेतल्याचे नाटक करून प्रकरणे निकाली काढणे, जिल्हयातील तहसील कार्यालयातील कर्मचारी, अधिकारी, जात पडताळणी विभागातील हरपाळकर, वंदना कोचुरे, कुलकर्णी व दलाल यांच्या टोळीने आर्थिक वसुली करून अडवणूक केल्या प्रकरणी अनेकांनी आत्मदहन तक्रारी आंदोलने करूनही कारवाई न होणे, जात पडताळणी विभाग, महसूल व दलाल यांच्यातील संगनमताने सुरू असलेल्या लुटमार प्रकरणी लोकप्रतिनिधी यांनी जिल्हाधिकारी, परभणी व सचिव सामाजिक न्याय विभाग यांचेकडे माहे ऑक्टोबर-नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये व त्या दरम्यान लेखी तक्रार नोंदवणे, सदरील प्रकरणी दलालांना अटक होणे मात्र, जात पडताळणी विभागाचे व महसूल विभागाचे अधिकारी यांना अटक न होणे तसेच त्यांच्या मालमत्तेची चौकशी व त्यांचे निलंबन बाबत कोणताही सक्षम कारवाई न होणे याबाबत शासनाने करावयाची कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया."

आठ : म.वि.प. नियम १०१ – अ अन्वये विशेष उल्लेख – (असल्यास).

- मध्यंतर -

नऊ : सन २०१८-२०१९ च्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा (पहिला व शेवटचा दिवस.)

खालील मंत्र्यांच्या मागण्यांवर चर्चा होईल.

१. मुख्यमंत्री.
२. महसूल, मदत व पुनर्वसन, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून), कृषि व फलोत्पादन मंत्री.
३. वित्त व नियोजन, वने मंत्री.
४. शालेय शिक्षण, क्रीडा व युवक कल्याण, उच्च व तंत्र शिक्षण, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्य, अल्पसंख्यांक विकास व वक्फ मंत्री.
५. गृहनिर्माण मंत्री.
६. ग्रामविकास, महिला व बाल विकास मंत्री.
७. आदिवासी विकास मंत्री.
८. अन्न व नागरी पुरवठा, ग्राहक संरक्षण, अन्न व औषध प्रशासन, संसदीय कार्य मंत्री.
९. वैद्यकीय शिक्षण, जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास मंत्री.
१०. परिवहन, खारभूमी विकास मंत्री.

११. उद्योग, खनिकर्म मंत्री.
१२. पर्यावरण मंत्री.
१३. ऊर्जा, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा, राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री.
१४. पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री.
१५. सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री.
१६. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य मंत्री.
१७. जलसंधारण, राजशिष्टाचार, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्ग कल्याण मंत्री.
१८. रोजगार हमी, पर्यटन मंत्री.
१९. सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग मंत्री.
२०. पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यविकास मंत्री.
२१. कामगार, भूकंप पुनर्वसन, कौशल्य विकास, माजी सैनिकांचे कल्याण मंत्री.

दहा : शासकीय विधेयके :-

(क) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ६० - महाराष्ट्र अॅक्यूपंक्चर चिकित्सा पद्धती (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री. शरद रणपिसे, धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ६० - महाराष्ट्र अॅक्यूपंक्चर चिकित्सा पद्धती (सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) वैद्यकीय शिक्षण मंत्री.

(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता
तथा वि.प.स.

(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.

(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.

(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.

(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप,
वि.प.स.

(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.

(८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.

(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.

(१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर,
वि.प.स.

(२) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ६३ - मुंबई महानगरपालिका, महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०१८" विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री. धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ६३ - मुंबई महानगरपालिका, महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) मुख्यमंत्री.

(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता
तथा वि.प.स.

(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.

(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.

(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.

(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप,
वि.प.स.

(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.

(८) डॉ.नीलम गोऱ्हे, वि.प.स.

(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.

(१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर,
वि.प.स.

(३) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ६७ - भारतीय दंड संहिता आणि फौजदारी प्रक्रिया संहिता (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०१८" विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ६७ - भारतीय दंड संहिता आणि फौजदारी प्रक्रिया संहिता (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) मुख्यमंत्री.

(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता
तथा वि.प.स.

(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.

(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.

(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.	(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप,
वि.प.स.
(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.	(८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.
(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.	(१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर,
वि.प.स.

(ख) विधानसभेने सुधारणेसह संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ६१ - महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री. शरद रणपिसे, धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ६१ - महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) शालेय शिक्षण मंत्री.	(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता
तथा वि.प.स.
(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.	(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.
(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.	(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप,
वि.प.स.
(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.	(८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.
(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.	(१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर,
वि.प.स.

(२) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ६६ - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत आणि महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती (सुधारणा) विधेयक, २०१८"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री. धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ६६ - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत आणि महाराष्ट्र

जिल्हा परिषद व पंचायत समिती (सुधारणा) विधेयक, २०१८ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) ग्रामविकास मंत्री.	(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता
तथा वि.प.स.
(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.	(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.
(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.	(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप,
वि.प.स.
(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.	(८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.
(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.	(१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर,
वि.प.स.

(ग) विधानसभेने संमत केल्यास — विधेयक विचारात घेणे.

- (१) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ६८ - महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (सुधारणा) विधेयक, २०१८"
- (२) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ६९ - महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०१८"

अकरा : (क) अॅड.अनिल परब, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, सर्वश्री प्रसाद लाड, गोपीकिसन बाजोरिया, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, रविंद्र फाटक, अनिल सोले, प्रा.डॉ. तानाजी सावंत, सर्वश्री गिरीशचंद्र व्यास, नरेंद्र दराडे, विप्लव बाजोरिया, विलास पोतनीस, डॉ.मनिषा कायंदे, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"मुंबई शहर व उपनगरांचा २०१४ ते २०३४ या वीस वर्षांचा विकास आराखडा व विकास नियंत्रण नियमावली तयार करून मुंबई महापालिकेने राज्य शासनाकडे पाठविणे, मुंबईतील ठप्प झालेली विकास कामे सुरू होण्यासाठी विकास आराखड्यास त्वरीत मान्यता देण्याची आवश्यकता, राज्यातील शासनाच्या प्रस्तावित गृहनिर्माण धोरणांतर्गत म्हाडा वसाहतींना चार चटई क्षेत्रफळ (एफएसआय) अनुज्ञेय करण्यात येणे, जुन्या गाळेधारकांना पुनर्विकासात किमान ३५.०० चौरस मीटर चटई क्षेत्रफळ (फंजिबल शिवाय) अनुज्ञेय करण्यात येणे, ज्या इमारतीमध्ये फक्त भाडेकरू रहात

आहेत, अशा इमारतीतील भाडेकरुंना ५० टक्के अधिक प्रोत्साहनात्मक चटईक्षेत्र अनुज्ञेय करणे, आशिया खंडातील सर्वात मोठ्या मुंबई शहरातील धारावी येथील झोपडपट्टी विकास कार्यक्रमांची अंमलबजावणी, मुंबईतील केंद्र शासनाच्या व राज्य शासनाच्या तसेच निमशासकीय व खाजगी जमिनीवरील झोपडपट्टींचा व धोकादायक इमारतींचा विकास, मुंबईतील बी.डी.डी. चाळींचा पुनर्विकास, मुंबईतील झोपडपट्टी वासियांना २६९ चौ.फूट ऐवजी ३०० चौ.फूट क्षेत्रफळांची घरे देण्याची केलेली घोषणा, मुंबईतील म्हाडाच्या ५६ वसाहतींचा पुनर्विकास व या वसाहतीमधील ५० वर्षापूर्वीच्या मलःनिसारण वाहिन्या त्वरीत दुरुस्त करण्याची आवश्यकता, पुनर्विकास प्रकल्पांमधून विकासकांनी भाडेकरुंना देण्यात येत असलेले धनादेश न वटणे, पुनर्विकासाची अनेक कामे सुरू न होणे अथवा अनेक वर्षांपासून अर्धवट स्थितीत पुनर्विकास पडून असणे, महानगरपालिका क्षेत्रातील ५०० चौ.फूटापर्यंतच्या घरांना मालमत्ता कर माफ करण्याचा व ५०० ते ७०० चौ. फूटांच्या घरांना मालमत्ता करामध्ये सवलत देण्याबाबतचा ठराव मुंबई महानगरपालिकेने व ठाणे महानगरपालिकेने मंजूर करून महापौरांच्या स्वाक्षरीने मा.मुख्यमंत्री महोदयांना पाठविणे, तथापि, आयुक्तांनी या संदर्भात नगरविकास विभागाकडे आपले अभिप्राय न कळविणे, मुंबईतील काही लोकप्रतिनिधींनी नगरविकास विभागाच्या सचिवांना दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०१८ रोजी लेखी निवेदन देऊन महानगरपालिका प्रशासनाने राज्य शासनाला तातडीने अहवाल सादर करण्याबाबत निर्देश देण्याची मागणी करणे, वांद्रे-पूर्व येथील शासकीय अधिकारी-कर्मचारी यांना दिलेल्या निवासस्थानांच्या जागेवर मालकी हक्काने निवासस्थाने बांधून देण्याची मागणी, राज्य शासकीय अधिकारी-कर्मचाऱ्यांना सातव्या वेतन आयोगाची दिवाळीपूर्वी लागू करण्याबाबत शासनाने केलेली घोषणा, सातव्या वेतन आयोगाच्या शिफारशी त्वरेने लागू करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(ख) (मंगळवार, दिनांक २० नोव्हेंबर, गुरुवार, दिनांक २२ नोव्हेंबर व सोमवार, दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

श्री. सुरेश धस, अॅड. अनिल परब, श्री. प्रविण दरेकर, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, सर्वश्री निलय नाईक, गोपीकिसन बाजोरिया, प्रा.अनिल सोले, श्री.रविंद्र फाटक, श्रीमती स्मिता वाघ, प्रा.डॉ.तानाजी सावंत, सर्वश्री रामराव पाटील, नरेंद्र दराडे, प्रसाद लाड, विप्लव बाजोरिया, सुजितसिंह ठाकूर, विलास पोतनीस, अरुणभाऊ अडसड,

डॉ.मनिषा कायंदे, डॉ.परिणय फुके, सर्वश्री रामदास आंबटकर, चंदुभाई पटेल, अॅड.निरंजन डावखरे, सर्वश्री रमेश पाटील, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, गिरीशचंद्र व्यास, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"सन २०१८ च्या खरीप हंगामामध्ये राज्यातील २६ जिल्ह्यांमध्ये गंभीर दुष्काळ व ११२ तालुक्यांमध्ये मध्यम दुष्काळ दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१८ पासून राज्य शासनाने घोषित केला असणे, दुष्काळाचे नैसर्गिक संकट दुर करण्याच्या दृष्टीने व दुष्काळग्रस्त भागातील नागरिकांना सोयी-सुविधा उपलब्ध करण्याच्या दृष्टीने नियोजन करण्याकरिता राज्य शासनाकडून मंत्रीमंडळ उपसमिती नेमण्यात आली असणे, मा. मुख्यमंत्री व मंत्रीमंडळातील त्यांच्या अनेक सहकारी मंत्र्यांनी दुष्काळी भागाचा दौरा करुन व स्थानिक प्रशासनाकडून तेथील नागरिकांना पुरविण्यात येणाऱ्या सोयी-सुविधांची प्रत्यक्ष पाहणी करुन दुष्काळाचा सामना युध्दपातळीवर करण्याच्या दृष्टीने प्रशासनास दुष्काळ निवारण्याची कामे प्राधान्याने पूर्ण करण्याकरिता आदेश देण्यात आले असणे, दुष्काळ निवारण्याकरिता केंद्राकडून आर्थिक मदत मिळविण्याचे शासनाचे प्रयत्न असणे, केंद्राच्या 'नॅशनल सेंटर फॉर क्रॉप फोरकास्टिंग' या संस्थेकडून राज्यातील सर्व गावांतील पाण्याची सद्यःस्थिती, पाण्याची पातळी, पिकांची परिस्थिती इत्यादी सर्व बाबींचे उपगृहाच्या माध्यमातून सर्वेक्षण करुन त्याप्रमाणे दुष्काळ निवारण्याचे कार्य कार्यान्वित करण्यात आले असणे, राज्यातील २० हजार गावांमध्ये पिकांची आणेवारी सरासरी ५० पैशांपेक्षा कमी असून सुमारे २०० तालुक्यांवर दुष्काळचे सावट असणे, विशेषतः मराठवाड्यात अत्यल्प पाऊस झाल्याने मराठवाड्यातील ८ हजार ५२५ गावांपैकी ३ हजार ५७७ म्हणजे ४२ टक्के गावांची आणेवारी ५० पैशांपेक्षा कमी असणे, विद्यमान शासन सत्तेत आल्यानंतर मराठवाड्यातील दुष्काळी पट्ट्यासाठी सुमारे ८ हजार कोटी रुपये खर्च करण्यात येणे, मराठवाड्यात जलयुक्त शिवाराची कामे मोठ्या प्रमाणावर होऊनही त्या भागात पाऊस न झाल्याने व त्यामुळे जलयुक्त शिवारामध्ये पाणी जमा होऊ न शकल्याने त्या भागात पाण्याची भीषण समस्या निर्माण होणे, राज्याच्या विविध भागातील पर्जन्यमान, पीक परिस्थिती, भूजल पातळी आदींची माहिती एकत्रित करुन त्यांचे विश्लेषण करण्यासाठी व त्याला आधुनिक तंत्रज्ञानाची जोड देण्यासाठी शासनाच्या मदत व पुनर्वसन विभागाकडून 'महामदत' या

संकेतस्थळाची निर्मिती करण्यात येणे, राज्यातील आत्महत्याग्रस्त दुष्काळी जिल्हयांकरिता नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी योजनेंतर्गत ३०० कोटींच्या वार्षिक कृती आराखडयास प्रशासकीय मंजूरी देण्यात येऊन तो कार्यान्वित केला असणे, या प्रकल्पांतर्गत मराठवाडा व विदर्भातील क्षारयुक्त जमीन असणाऱ्या गावांमध्ये शेतकऱ्यांचे कृषी उत्पन्न वाढविण्यासाठी आणि गावातील जमीनीचे मृद संवर्धन करण्यासाठी नियोजन करण्यात येणे, दुष्काळ जाहीर झालेल्या तालुक्यांमध्ये जमीन महसुलातून सुट, सहकारी कर्जाचे पुनर्गठन, शेती निगडित कर्जाच्या वसुलीस स्थगिती, कृषीपंपाच्या चालु बिलामध्ये ३३.५ टक्के सुट, शालेय, महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या परिक्षा शुल्कात माफी, एसटी प्रवास सवलत, रोहयो अंतर्गत कामाच्या निकषात काही प्रमाणात शिथिलता, आवश्यक तेथे पिण्याचे पाणी पुरविण्यासाठी टँकरचा वापर व टंचाई जाहीर झालेल्या गावांमध्ये शेतकऱ्यांच्या शेतपंपाची वीज जोडणी खंडित न करणे इत्यादी बाबीं राज्य शासनाकडून जाहीर झाल्या असणे, नैसर्गिक असमतोलपणामुळे राज्यात निर्माण होणाऱ्या दुष्काळावर कायमस्वरूपी उपाययोजना करण्यासाठी व शेतकऱ्यांना कर्ज घेण्याची आवश्यकता न पडता त्यांना स्वावलंबी बनविण्यासाठी शासनाकडून दुरगामी धोरण आखण्यात येणे, जलयुक्त शिवाराची संकल्पना अंमलात आणून राज्यातील बहुतांश भागातील पाण्याचे दुर्भिक्ष कमी करण्याचा शासनाचा प्रयत्न, दुष्काळग्रस्त भागातील नागरिकांना अधिकाधिक सोयी-सुविधा देण्याच्या दृष्टीने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(ग) (गुरुवार, दिनांक २२ नोव्हेंबर व सोमवार, दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

सर्वश्री धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, हेमंत टकले, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, जयंत पाटील, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.कपिल पाटील, प्रा.जोगेंद्र कवाडे, सर्वश्री किरण पावसकर, जनार्दन चांदूरकर, विक्रम काळे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सतिश चव्हाण, चंद्रकांत रघुवंशी, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री अमरीशभाई पटेल, अब्दुल्लाह खान दुराणी, डॉ.सुधीर तांबे, सर्वश्री आनंद ठाकुर, अमरनाथ राजुरकर, प्रकाश गजभिये, सुभाष झांबड, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री हरिसिंग राठोड, ख्वाजा बेग, आनंदराव

पाटील, रामराव वडकुते, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे, मोहनराव कदम, अनिकेत तटकरे, डॉ.वजाहात मिर्झा, सर्वश्री.बाळाराम पाटील, अनिल भोसले, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

राज्यात, मराठवाड्यासह विदर्भ, पश्चिम महाराष्ट्र, खान्देश व कोकणासह अन्य भागात १९७२ च्या दुष्काळापेक्षाही भीषण दुष्काळाची निर्माण झालेली परिस्थिती, राज्यात सरासरीपेक्षा कमी झालेले पर्जन्यमान, पावसात पडलेला खंड आणि परतीच्या पावसाने दिलेली हुलकावणी, या पार्श्वभूमीवर राज्य शासनाने १५१ तालुक्यात केंद्र शासनाच्या दुष्काळ संहिता, २०१६ नुसार जाहीर केलेला दुष्काळ, त्यानंतर पुन्हा राज्य शासनाने केंद्राच्या निकषात न बसणाऱ्या मात्र परिस्थितीनुसार दुष्काळी असलेल्या २०० मंडळात जाहीर केलेला दुष्काळ, तथापि, दुष्काळ जाहीर करण्याच्या या दोन्ही निर्णयात राज्यातील अनेक दुष्काळी, अवर्षणप्रवण तालुके, मंडळ व गावांचा न झालेला समावेश, यामुळे दुष्काळी भाग असतानाही वगळलेल्या गावातील शेतकऱ्यांकडून त्यांच्या भागात दुष्काळ जाहीर करण्याची होत असलेली आग्रही मागणी, दुष्काळ जाहीर झाल्यानंतर सुमारे २१ दिवसांचा कालावधी होऊनही दुष्काळी भागात दुष्काळी उपाययोजनांची प्रत्यक्षात सुरु न झालेली अंमलबजावणी, त्यामुळे दुष्काळी भागातून शहरी भागाकडे शेतकरी व शेतमजुरांचे मोठ्या प्रमाणात सुरु झालेले स्थलांतर, राज्यातील बहुतांश महसूल विभागातील जलाशयातील पाणी साठ्याने गाठलेली निच्चांकी पातळी, पिण्याच्या पाण्याची निर्माण झालेली भीषण टंचाई, त्यामुळे राज्यातील बंद पडलेल्या, निधी अभावी रखडलेल्या नळ पाणी पुरवठा योजनांची कामे तातडीने सुरु करण्याची निर्माण झालेली नितांत आवश्यकता, जनावरांच्या चाऱ्याचे सरकारकडून कोणतेही पूर्वनियोजन न झाल्यामुळे जनावरांच्या चाऱ्याचा निर्माण झालेला तुटवडा, शेतकऱ्यांना दावणीचा चारा देण्याची व चारा छावणीची व्यवस्था तातडीने करण्याची गरज, राष्ट्रीय पेयजल योजनेच्या मंजूर आराखड्यातील नळ पाणी पुरवठा योजनांची कामे त्वरेने सुरु करण्याची होत असलेली मागणी, दुष्काळी भागातून तीव्र गतीने सुरु झालेले स्थलांतर थांबविण्यासाठी रोजगार हमी योजनेची काटोकोर अंमलबजावणी करण्याची आवश्यकता, पैसे भरूनही वीज जोडणीची प्रलंबित कृषीपंपांची संख्या सुमारे सव्वादोन लाखांवर पोहोचलेली असणे, जलयुक्त शिवार अभियानावर गेल्या ४

वर्षात साडेसात हजार कोटी रुपये खर्च झालेले असताना नुकत्याच राज्य शासनाच्या भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणेने प्रसिध्द केलेल्या अहवालातून राज्यातील भूजल पातळीत १ ते ३ मी.पेक्षा अधिकची घट झाल्याचे उघडकीस आलेले असणे, जलयुक्त शिवार अभियानाच्या कामातील भ्रष्टाचार, अनियमितता व अशास्त्रीय पध्दतीने केलेले कामाचे नियोजन यासंदर्भात मोठ्याप्रमाणावर घोटाळे उघडकीस आले असल्यामुळे जलयुक्त शिवार अभियानाचे त्रयस्थ संस्थेतर्फे ऑडिट करण्याची मागणी होत असणे, त्याबरोबरच जलसंधारण, मृदसंधारणांच्या कामांमध्ये मोठ्या प्रमाणात झालेला भ्रष्टाचार, पावसाळ्यापासूनच टँकरची होत असलेली मागणी, छत्रपती शिवाजी महाराज शेतकरी सन्मान योजनेत अनेक शेतकरी कर्जमाफीपासून वंचित राहिलेले असणे, मागील हंगामात ४२ ते ४५ टक्क्यांपर्यंत कमी झालेले पीक कर्जवाटप, पीक विमा योजनेतून शेतकऱ्यांची झालेली पिळवणूक, या योजनेत झालेला प्रचंड मोठा घोटाळा, वर्षभरापूर्वीच जाहीर झालेली बॉडअळीची मदत अद्याप मिळालेली नसणे, जाहीर केलेला हमीभाव शेतकऱ्यांना न मिळाल्यामुळे, मागील तूर व हरभऱ्याचे चुकारे अद्याप शेतकऱ्यांना न मिळाल्यामुळे व्यापाऱ्यांकडून शेतकऱ्यांची होत असलेली लूट, दुधाला हमीभाव देण्याच्या शासनाच्या घोषणेचा उडालेला बोजवारा, राज्यात १६ हजार पेक्षा जास्त शेतकऱ्यांच्या झालेल्या आत्महत्या, या आत्महत्या रोखण्यात सरकारला आलेले अपयश, शासनाच्या नियोजनशून्य कारभारामुळे एकूण राज्याचे कृषी व पतधोरण फसल्याची शेतकऱ्यांची झालेली भावना, खरीपाचे वाया गेलेले पीक व रब्बीचीही मावळलेली आशा, शेतकऱ्यांना सरसकट हेक्टरी ५० हजार रुपये, ऊस, केळी व इतर बागायती शेतकऱ्यांना हेक्टरी १ लाख रुपये मदत तातडीने देण्याची तसेच वीज बिल माफ करण्याची होत असलेली मागणी, शेतकऱ्यांना दिलासा देण्यासाठी शासनाने तातडीने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी.

बारा : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम ९२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —

(१) श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स.

"मौजे जांभुळ (ता.कल्याण, जि.ठाणे) येथील जमीन डॉ.बी.आर. आंबेडकर प्रतिष्ठान संस्थेस देण्याबाबत" या विषयावरील श्री.जगन्नाथ शिंदे व इतर वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ३८०१६ ला दिनांक २० मार्च, २०१८ रोजी

दिलेल्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

(२) श्री.हरिसिंग राठोड, वि.प.स.

"राज्यातील ओबीसी समाजाच्या जातनिहाय जनगणना व इतर मागण्याबाबत" या विषयावरील श्री.हरिसिंग राठोड, वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ४१४४५ ला दिनांक १९ जुलै, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

विधान भवन,

मुंबई,

दिनांक : २६ नोव्हेंबर, २०१८.

डॉ.अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानपरिषद.